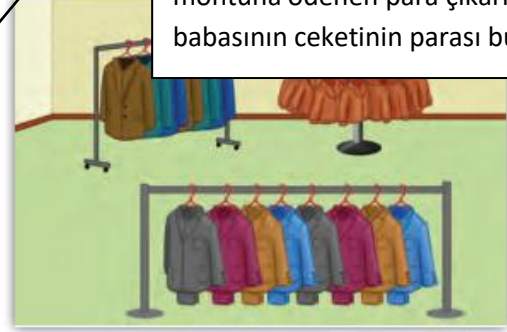

VERİLMİYEN TOPLANANI BULALIM

Ahmet ve babası, hafta sonunda mont ve ceket almak için alışverişe çıktılar.

Ahmet için alınan mont ve Ahmet'in babası için alınan cekete toplam 175 TL ödendi. Montun fiyatı 85 TL'dir.

Ahmet in montu=85
Babasının ceketi=?
Toplam= 175
 $175-85=90$ babasının ceketi

Toplam ödenen paradan Ahmet in montuna ödenen para çıkarılır ve babasının ceketinin parası bulunur.

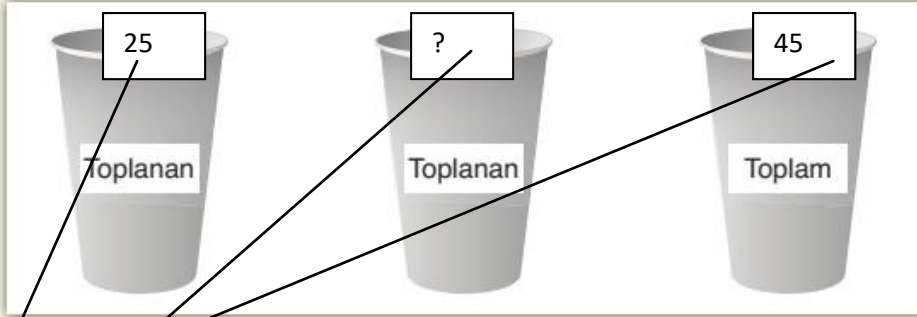
? Alınan cekete kaç lira ödendiğini bulmak için nasıl bir yol izlenebilir? Tartışınız.

BİRLİKTE YAPALIM

Araç ve gereçler: fasulye, kâğıt bardak, etiket.

- İkişer kişilik gruplar oluşturalım.
- Resimdeki gibi bardakları etiketleyerek isimlendirelim.

- Toplanan bardaklarından ilkinde 25 tane fasulye koyalım.
- Toplam bardağına 45 tane fasulye koyalım.
- Modellediğimiz toplama işleminde hangi terim bilinmiyor? Söyleyelim.

2.toplanan terimi bilinmiyor.

- Verilmeyen terimi bulmak için hangi yöntemleri kullanabileceğimizi tartışalım. Arkadaşlarımızın görüşlerine saygı duyalım.

Toplamdan 1.toplanan çıkarılır.

- Belirlediğimiz yöntemle göre verilmeyen toplananı bulalım.

$45-25=20$

ÖRNEK

Bir lokantaya, çarşamba günü 587 müşteri geldi. Bu müşterilerin 116'sı sabah geldiğine göre, akşam gelen müşterilerin sayısını bulalım.

Sabah Gelen Müşteri Sayısı	Akşam Gelen Müşteri Sayısı	Gün Boyunca Gelen Müşteri Sayısı
116	?	587

$$587-116=471$$

1. adım

$$\begin{array}{r} 116 \\ + \quad \quad 1 \\ \hline 587 \end{array}$$

6'ya 1 eklersek 7 olur.

2. adım

$$\begin{array}{r} 116 \\ + \quad 71 \\ \hline 587 \end{array}$$

1'e 7 eklersek 8 olur.

3. adım

$$\begin{array}{r} 116 \\ + \quad 471 \\ \hline 587 \end{array}$$

1'e 4 eklersek 5 olur.

Lokantaya akşam 471 müşteri gelmiştir.

ÖRNEK

Atatürk Havalimanı'na, cumartesi günü 957 uçak iniş yaptı. Bu uçakların 212'si sabah, 313'ü öğlen iniş yaptığına göre akşam iniş yapan uçakların sayısını bulalım.

Sabah İnen Uçak Sayısı	Öğlen İnen Uçak Sayısı	Akşam İnen Uçak Sayısı	Cumartesi Günü İnen Uçak Sayısı
212	313	?	957

1. adım

$$\begin{array}{r} 212 \\ 313 \\ + \quad \quad 2 \\ \hline 957 \end{array}$$

2 ile 3'ü topladığımızda 5 eder. 5'e 2 eklersek 7 olur.

2. adım

$$\begin{array}{r} 212 \\ 313 \\ + \quad 32 \\ \hline 957 \end{array}$$

1 ile 1'i topladığımızda 2 eder. 2'ye 3 eklersek 5 olur.

3. adım

$$\begin{array}{r} 212 \\ 313 \\ + \quad 432 \\ \hline 957 \end{array}$$

2 ile 3'ü topladığımızda 5 eder. 5'e 4 eklersek 9 olur.

Atatürk Havalimanına, akşam 432 uçak iniş yapmıştır.

ÖRNEK

Yandaki yazı tahtasındaki toplama işleminde, rakamlardan biri silinmiştir. Silinen rakamın kaç olduğunu bulalım.

$$\begin{array}{r} 584 \\ + 2 \cdot 3 \\ \hline 837 \end{array}$$

1. adım

$$\begin{array}{r} 584 \\ + 2 \cdot 3 \\ \hline 7 \end{array}$$

2. adım

$$\begin{array}{r} 584 \\ + 2 \cdot 3 \\ \hline 37 \end{array}$$

8 ile toplandığında "3" eden bir doğal sayı yoktur. O hâlde işlem, eldeli toplama işlemidir.

8'e 5 eklersek 13 olur.

3. adım

$$\begin{array}{r} ① \\ 584 \\ + 2 \cdot 53 \\ \hline 837 \end{array}$$

Silinen rakam yerine 5 yazılmalıdır.

ÖĞRENDİKLERİMİZİ UYGULAYALIM

1. Aşağıdaki toplama işlemlerinde verilmeyen toplananları bulunuz.

$\begin{array}{r} \boxed{562} \\ + 317 \\ \hline 879 \end{array}$	$\begin{array}{r} 218 \\ + \boxed{363} \\ \hline 581 \end{array}$	$\begin{array}{r} \boxed{279} \\ 216 \\ + 184 \\ \hline 679 \end{array}$	$\begin{array}{r} 310 \\ \boxed{301} \\ + 181 \\ \hline 792 \end{array}$	$\begin{array}{r} 165 \\ 283 \\ + \boxed{98} \\ \hline 546 \end{array}$
---	---	--	--	---

2. Aşağıdaki toplama işlemlerinde verilmeyen rakamları bulunuz.

$\begin{array}{r} 192 \\ + 3 \star 4 \\ \hline 576 \end{array}$	$\begin{array}{r} \boxed{647} \\ 6 \star 7 \\ + 172 \\ \hline 819 \end{array}$	$\begin{array}{r} \boxed{320} \\ 32 \star \\ + 426 \\ \hline 746 \end{array}$	$\begin{array}{r} \boxed{301} \\ \star 01 \\ + 331 \\ \hline 632 \end{array}$	$\begin{array}{r} 337 \\ + 59 \star \\ \hline 929 \end{array}$
---	--	---	---	--

384 →

→ 592

3. Ayten Hanım, aldığı tost makinesi ve elektrikli süpürge için 668 TL ödedi. Elektrikli süpürgenin fiyatı 449 TL olduğuna göre, tost makinesinin fiyatının kaç lira olduğunu defterinizde hesaplayınız.

72

Süpürge=449
Toplam=668
668-449=219 tost makinesi